

Äidinkieli ja kirjallisuus Suomi toisena kielenä 3.-6.lk	3.lk välttävä osaaminen	3.lk hyvä osaaminen / 4.lk välttävä osaaminen	4.lk hyvä osaaminen/ 5.lk välttävä osaaminen	5.lk hyvä osaaminen/ 6.lk välttävä osaaminen	6. lk hyvä osaaminen
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan ilmaisuarantoaan ja taitoaan ilmaista mielipiteensä ja toimia rakentavasti koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa	Pystyy käyttämään kieltä arkisissa tilanteissa Kehittää arkielämän sanavarastoaan	Osaa kertoa mielipiteensä tutussa asiassa	Kertoo kokemuksistaan niin, että kuulijat pystyvät seuraamaan kerrontaa	Osaa kertoa mielipiteensä perusteluineen tutussa asiassa	Oppilas osallistuu erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin käyttäen ilmaisuarantoaan sekä keskustelee ja työskentelee erilaisten aihepiirien ja tekstien pohjalta.
T2 innostaa oppilasta vahvistamaan kasvokkaisen vuorovaikutuksen, opetuspuheen ja kuultujen tekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitojaan	Kuuntelee opetuspuhetta ja tekstejä ja kysyy, jos ei ymmärrä jotain Pyrkii kommunikoimaan suomen kielellä arkitilanteissa	Pystyy pääsääntöisesti seuraamaan ääneen luettua sopivan tasoista kirjaa Ymmärtää suomen kieltä arkitilanteissa ja pyrkii kommunikoimaan sillä	Pystyy seuraamaan opettajan kerrontaa Pystyy kommunikoimaan suomen kielellä arkitilanteissa	Ymmärtää suurimmaksi osaksi opetuspuhetta Osaa toimia tutuissa kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa	Oppilas ymmärtää opetuspuhetta ja muuta kuulemaansa, kun tilanne tai aihe on ennestään tuttu tai ymmärtämistä tuetaan. Oppilas osaa toimia kasvokkaisissa vuorovaikutustilanteissa.
T3 ohjata oppilasta ilmaisemaan itseään monipuolisesti sanallisia ja ei-sanallisia ilmaisekeinoja käyttäen sekä käyttämään luovuuttaan ja ottamaan huomioon myös muut osallistujat	Ilmaisee itseään suullisesti ja tarvittaessa myös ei-sanallisesti Osaa antaa puheenvuoron muille	Ilmaisee itseään pääsääntöisesti ymmärrettävästi suomen kielellä Kuuntelee muita	Ilmaisee itseään ymmärrettävästi suullisesti sekä ei-sanallisesti Harjoittelee puhekumppaninsa huomioimista	Ilmaisee itseään erilaisia ilmaisun keinoja käyttäen Osaa joissakin tilanteissa ottaa huomioon puhekumppaninsa	Oppilas ilmaisee itseään erilaisia ilmaisun keinoja käyttäen ja osaa ottaa huomioon puhekumppaninsa.
T4 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tietoaan tekstilajeista tekstien erittelemisessä ja tiedon luotettavuuden arvioinnissa itsenäisesti ja ryhmässä	Lukee sujuvasti mekaanisesti Lukee lyhyitä tarinoita Tunnistaa ohjatusti kertomus- ja tietotekstin	Lukee tarinoita Lukee helppoja tietotekstejä Tunnistaa kertomus- ja tietotekstin tyypillisiä piirteitä	Lukee erilaisia tekstejä ja tunnistaa eroja ja erilaisuuksia niissä	Lukee monimuotoisia tekstejä Tunnistaa helpon arvioivan tekstin	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä. Oppilas tunnistaa kertomuksen, tietotekstin ja arvioivan tekstin ja harjoittelee käyttämään tietoa tekstilajipiirteistä tekstien tulkinna ja arvioinnissa.
T5 kannustaa oppilasta kehittämään taitoaan tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä erilaisissa tilanteissa tarkoituksenmukaisia luku- ja ymmärtämisstrategioita käyttäen	Löytää tietoa lukemastaan helposta tekstistä	Huomaa, milloin ei ymmärrä lukemaansa Pyrkii selvittämään niitä kohtia, joita ei ymmärrä	Lukee ymmärtävästi ikätasoista tekstiä	Osaa tulkita helppoja kirjoitettuja tekstejä	Oppilas osallistuu erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin ja osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.
T6 ohjata oppilasta päättävään tekstien tulkintaan sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan	Pystyy tekemään yksinkertaisia päätelmiä lukemastaan helposta tekstistä Käyttää oma-aloitteisesti suomen kieltä	Pystyy tekemään yksinkertaisia päätelmiä lukemastaan tekstistä Ottaa aktiiviseen käyttöön sanoja passiivisesta sanavarastostaan	Tunnistaa ohjatusti merkityksiä, jotka vaativat päättelyä Laajentaa sana- ja käsitevarantoaan	Tunnistaa helposta tekstistä merkityksiä, jotka vaativat päättelyä Hallitsee välttävän sana- ja käsitevarannon	Oppilas hallitsee kohtuullisen sana- ja käsitevarannon sekä tunnistaa tekstistä merkityksiä, jotka vaativat päättelyä.
T7 innostaa oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja tuottamaan arjessa ja koulussa tarvittavia monimuotoisia tekstejä yksin ja ryhmässä	Kirjoittaa lyhyitä virkkeitä itse tuottaen Osaa kirjoittaa tekstiä tietokoneella	Tuottaa ohjatusti lyhyen kertomuksen Harjoittelee oman tekstin tuottamista ja muokkaamista tekstinkäsittelyohjelmalla	Tuottaa ohjatusti lyhyen tietotekstin Tuottaa kertomustekstin Tuntee joitakin tekstinkäsittelyohjelman työkaluja	Kirjoittaa ohjatusti lyhyen tekstin oman mielipiteensä pohjalta Osaa tehdä yksinkertaisen suunnitelman tekstin kirjoittamisen tueksi	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kanta-aottavalle tekstille tyypillistä kieltä. Oppilas osaa kirjoittaa suomea käsin ja hän on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja.
T8 auttaa oppilasta syventämään taitoaan suunnitella ja tuottaa tekstejä itsenäisesti ja ryhmässä sekä käyttämään monipuolisesti niissä tarvittavaa sanastoa ja kielipiillisiä rakenteita	Kirjoittaa lyhyitä virkkeitä omista kokemuksistaan Kirjoittaa tuttuja sanoja lähes virheettömästi On alkanut käyttää virkkeissä isoa alkukirjainta sekä lopetusmerkkiä Käyttää pääsääntöisesti sanavälejä kirjoittaessaan	Käyttää pääsääntöisesti isoa alkukirjainta ja lopetusmerkkiä virkkeissä Osaa otsikoida tekstinsä	Osaa ohjatusti jakaa tekstin kappaleisiin	Osaa jakaa tekstin kappaleisiin	Oppilas tuottaa kokonaisia tekstejä ja osoittaa niissä oikeinkirjoituksen tuntemusta. Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.
T9 ohjata oppilasta tarkastelemaan ja arvioimaan omia tekstejään sekä kehittämään taitoa antaa ja vastaanottaa palautetta	Oppii ohjatusti huomaamaan oman tekstinsä kehittämiskohteet Harjoittelee omien tekstiensä arviointia	Ottaa vastaan palautetta omasta tekstistään Oppii muokkaamaan omaa tekstiään osoitetusta kohdasta Antaa ohjatusti kannustavaa palautetta muiden teksteistä	Löytää muokattavia kohtia omasta tekstistään palautteen perusteella Osaa ohjatusti arvioida omia tekstejään	Osaa antaa palautetta muiden teksteistä Tunnistaa omia vahvuuksiaan tekstintuottajana	Oppilas osaa arvioida tuottamiaan tekstejä, tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan tekstin tuottajana sekä osaa antaa ja vastaanottaa palautetta.

T10 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan ja havainnoimaan kielenkäytön tilanteista vaihtelua, eri kielten piirteitä ja puhutun ja kirjoitetun suomen säännönmukaisuuksia	Osaa antaa esimerkkejä tutuista verbeistä, substantiiveista ja adjektiiveista Erotaa toteamus- ja kysymyslauseen toisistaan	Osaa taivuttaa arkikielen verbejä, substantiiveja ja adjektiiveja tuttuihin muotoihin Huomaa eron puhutun ja kirjakielen välillä	Tunnistaa eri sanaluokkien sanoja ja osaa ohjatusti taivuttaa niitä Osaa kirjoittaa ohjatusti vuorosanoja Huomaa eroja murteiden välillä	Osaa pääsääntöisesti taivuttaa nomineja ja verbejä Osaa kirjoittaa vuorosanoja käyttäen	Tunnistaa ohjatusti lauseenjäsenet Osaa kirjoittaa vuorosanoja myös lainausmerkkejä käyttäen Erotaa pää- ja sivulauseen toisistaan	Oppilas tunnistaa kielen rakenteen säännönmukaisuuksia ja kykenee kuvaamaan tavallisimpia peruskäsitteitä käyttäen, miten kielenkäyttö vaihtelee eri tilanteissa. Oppilas osaa antaa esimerkkejä ympäristönsä kielistä ja murteista.
T11 innostaa oppilasta tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen ja kulttuuriin ja kannustaa lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön	Lukee lyhyitä tarinoita ja erilaisia lyhyitä lastenkirjoja Löytää ohjatusti itselleen mieluista luettavaa	Lukee kielitaidolleen ja ikätasolleen sopivia lastenkirjoja Osaa lyhyesti kertoa mielipiteensä lukemastaan kirjasta	Lukee kielitaidolleen ja ikätasolleen sopivia lastenkirjoja monipuolisesti Osaa kertoa mielipiteensä lukemastaan kirjasta	Lukee lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja pystyy ohjatusti kertomaan ajatuksiaan lukemastaan	Oppilas lukee lasten- ja nuortenkirjallisuutta ja pystyy kertomaan ajatuksiaan lukemastaan ja muusta lasten- ja nuortenkulttuurista.	
T12 ohjata oppilasta havainnoimaan koulun ja muun ympäristön kulttuurista monimuotoisuutta sekä tukea oppilaan monikielistä ja -kulttuurista identiteettiä ja rohkaista hyödyntämään ja kehittämään omaa kielirepertuaaria	Kiinnittää huomiota omaan monikielisyteensä	Kiinnittää huomiota myös ympäristönsä monikielisyteen	Osaa kuvailla omaa monikielisyttään Kiinnittää huomiota ympäristönsä kulttuuriseen monimuotoisuuteen	Osaa ohjatusti kuvailla omaa ja elinympäristönsä monikielisyttä sekä kulttuurista monimuotoisuutta	Oppilas osaa kuvailla omaa ja elinympäristönsä monikielisyttä sekä kulttuurista monimuotoisuutta.	
T13 innostaa oppilasta vahvistamaan myönteistä käsitystä itsestään kielenkäyttäjänä ja kielenoppijana sekä asettamaan oppimistavoitteita	Luottaa omiin kykyihinsä viestijänä	Käyttää suomen kieltä oppiakseen sitä	Tietää oppimistavoitteiden asettamisen merkityksen	Harjoittelee oppimistavoitteiden asettamista	Oppilas osaa ohjatusti asettaa itselleen oppimistavoitteita.	
T14 ohjata oppilasta havaitsemaan, miten kieltä käytetään eri oppiaineissa	Ymmärtää ja harjoittelee käyttämään eri oppiaineiden sanastoa	Oppii uusia, oppiaineisiin liittyviä käsitteitä	Lukee tuetusti eri oppiaineiden lyhyitä tekstejä	Lukee tuetusti eri oppiaineiden tekstejä	Oppilas lukee tuetusti eri oppiaineiden tekstejä tai niiden osia ja osaa kuvailla, millaisista osista tekstit rakentuvat.	
T15 kannustaa oppilasta kehittämään tietoaan ja kielellisiä keinojaan itseohjautuvaan työskentelyyn, tiedonhakuun ja tiedon jäsentämiseen itsenäisesti ja ryhmässä	Käyttää ohjatusti apuna sisällysluetteloa tai hakemistoa Osaa ohjatusti tehdä ajatuskartan	Harjoittelee sanakirjan käyttöä Osaa ohjatusti etsiä tietoa lapsille suunnatusta tekstistä Osaa ohjatusti tehdä käsittekartan	Löytää itsenäisesti tietoa esim. oppikirjan tekstistä Harjoittelee tiedon luotettavuuden arviointia Osaa tuottaa lyhyen kirjallisen tekstin hankkimansa tiedon pohjalta	Pystyy etsimään tietoa painetuista ja sähköisistä lähteistä Osaa tuottaa suullisen esityksen ohjatusti hankkimansa tiedon pohjalta	Oppilas osaa tuottaa sovitusta aihepiiristä hankkimansa tiedon pohjalta jäsenellyn suullisen tai kirjallisen tekstin itsenäisesti tai ryhmässä. Oppilas osaa ohjatusti valita tilanteeseen ja aiheeseen sopivan tavan hankkia tietoa.	